

Корюківська трагедія 75 років потому: національний символ скорботи чи забута сторінка української історії?

Друга світова війна мала нищівні наслідки, як для самої території України, так і для її населення. Лише за 1941 – 1944 рр. нацистськими карателями і військами Вермахту свідомо було знищено понад 670

населених пунктів із понад 50 828 особами цивільного населення в 16-ти областях України та Автономній республіці Крим.

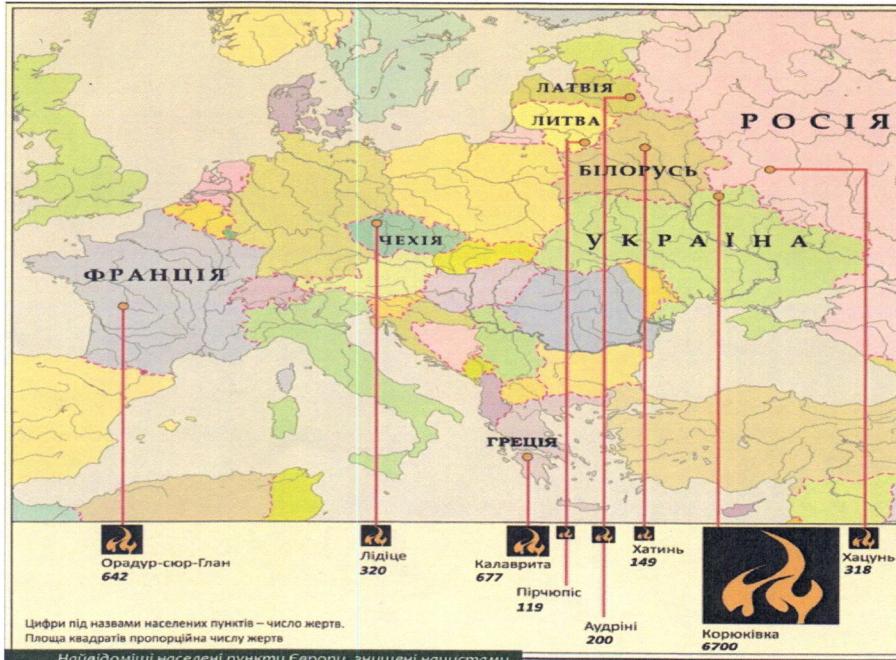
Та наймасштабнішою за роки війни була Корюківська трагедія, яка вражає особливою жорстокістю виконавців каральної операції.

6700 загублених душ... 6700 вбитих і спалених заживо корюківчан: немовлят, дітей, жінок, чоловіків, старих людей... Жахлива кількість жертв. Лише за три дні: 1, 2 та 9 березня з лиця землі знищено ціле містечко, замордовано тисячі життів...

З тих пір початок березня для жителів Корюківщини асоціюється більше не з початком весни та відродженням природи, а з жахом, який довелося пережити землякам далекого 1943-го року.

Щороку, в ці дні у Корюківці, відродженному з попелу українському місті, проходять меморіальні заходи. Більше, ніж півстоліття вони проводяться на місцевому і, лише в останні роки, на обласному рівні.

Ще живі свідки трагедії з болем згадують ті події. Тоді вони були дітьми, та зараз, на схилі літ криваві сторінки життя постають в їхній пам'яті настільки яскраво, ніби все це було вчора. Сьогодні пережившим таке жахіття найбільше болить те, що замовчувана радянським режимом трагедія навіть за роки незалежності України не набула такого розголосу, як менші за кількістю жертв подібні трагедії в різних куточках Європи:

З усіх показаних на карті спалених нацистами разом із мешканцями населених пунктів тільки у м. Корюківка, в Україні, досі відсутній Меморіал пам'яті жертв нацистського злочину, який мав би стати національним символом скорботи.

Україна – єдина країна в світі, де на загальнодержавному рівні не вшанована пам'ять жертвам каральних операцій фашистів проти мирного населення.

Меморіальний музей
«Центр пам'яті Орадура»

Меморіал в Лідіце

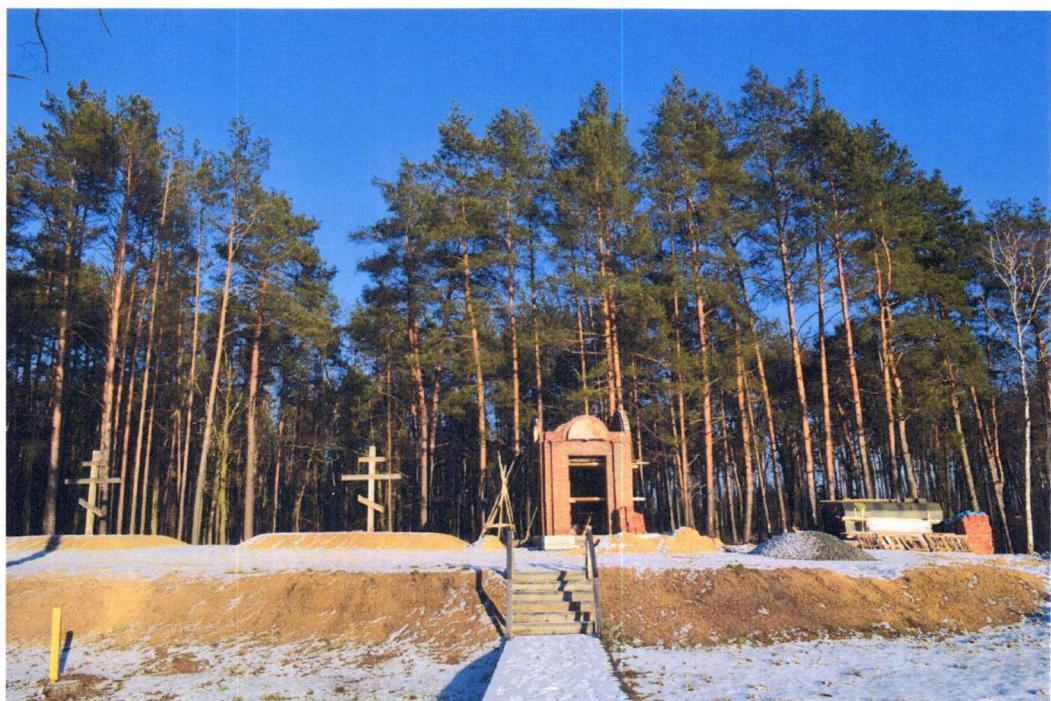
Меморіал в Хатині

Спроба гідно вшанувати пам'ять жертв Корюківської трагедії була у 2011 році, коли Указом Президента України передбачалась низка заходів у зв'язку з 70-ми роковинами Корюківської трагедії, в тому числі - планувалось будівництво Музейно-меморіального комплексу пам'яті жителів населених пунктів України, знищених фашистськими окупантами.

Цей об'єкт мав би увіковічнити пам'ять жертв понад **50 тис.** мирного населення та більше **670** населених пунктів України, які були спалені каральними загонами фашистів.

У 2012 році було розроблено проект будівництва Меморіалу, вартістю майже **50 млн. грн.** Тоді планувалось, що Корюківка стане містом пам'яті тисяч загублених життів.

Та проект так і залишився лише проектом. За виділені в тому ж році близько **2 млн. грн.** перепоховали кілька сотень тіл, поставили три дерев'яні хрести та недобудували капличку. На цьому будівництво пам'ятного знаку жертвам каральних операцій фашистів зупинилося і по сьогоднішній день кошти на його реалізацію не виділялися.

Н

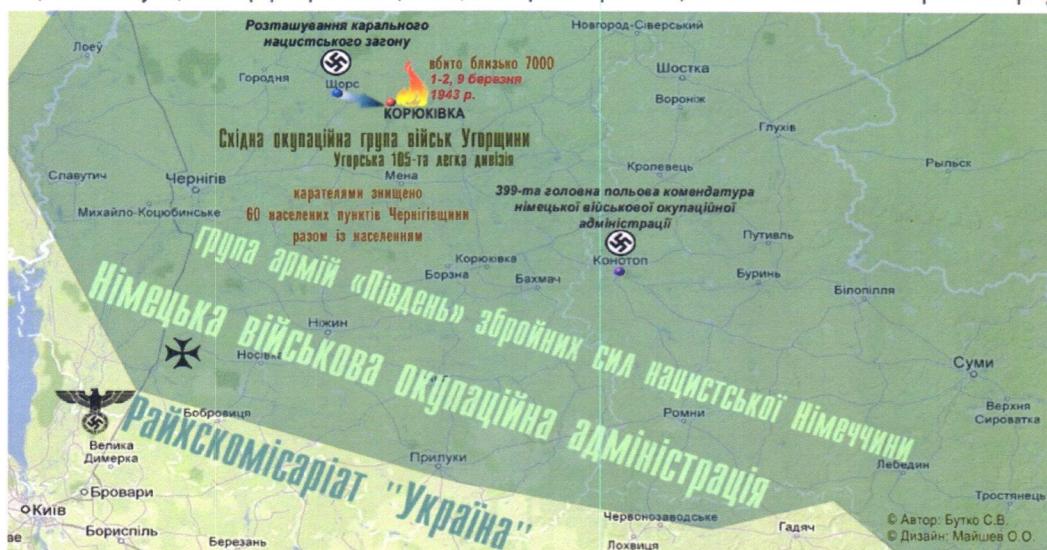
а численні звернення та запити громади Корюківки щодо фінансування будівництва урядовці вже кілька років поспіль у своїх відписках намагаються переконати суспільство у локальній значущості цього об'єкту.

Але цифри говорять самі за себе:

- нацисти розстріляли та спалили живцем майже **7 тисяч людей, а це - 3 людей щохвилини;**
- вбивці не шкодували нікого – **знищено 700 дітей і 1000 жінок;**
- після пожежі в місті уціліла лише церква - **спалено 1300 будинків.**

Виконавцями злочину, метою якого були помста і залякування, став каральний загін у складі німецьких військовослужбовців тилових німецьких формувань, військовослужбовців 105-ої легкої угорської дивізії, співробітників допоміжної окупаційної поліції та солдатів спеціальних каральних формувань із числа колабораціоністів – громадян СРСР. Очолили каральний загін представники зондеркоманди 4а, який у вересні 1941-го в Бабиному Яру знищив майже 34 тисячі євреїв.

Нацистський окупаційний терор: каральна акція знищення Корюківки разом із цивільним населенням 1-2 березня 1943 року

Вражаюти і факти того, що такі масштаби трагедії стались через бездіяльність загону партизан під командуванням Олексія Федорова та Миколи Попудренка.

О.Ф.Федоров

М. М. Попудренко.

У жителів Корюківки був шанс вижити, якби не вказівка НКВС, за якою партизани, що мінімум у 10 разів переважали фашистів у живій силі, лише спостерігали за палаючим містом.

Приречені на смерть корюківчани всіляко намагались врятувати життя собі та своїм близьким. І кожен, кому це вдалося, щодня, знову і знову переживає біль та страждання від втрат.

Сьогодні Корюківка стрімко розвивається та зберігає свою історію. Про трагедію знято документальні стрічки, написано поеми, видано буклети і книги, про неї дізнаються іноземні делегації, про неї знають всі жителі Корюківщини. Але про трагедію не було і немає ані слова в підручниках історії з повоєнних часів і до наших днів, про неї не знають у світі.

Та це трагедія не лише Корюківки, а всієї України та всієї Європи, тому і пам'ять про її жертви має бути загальнонаціональною і всесвітньо відомою!